

MEMO

Aan : De Statencommissie Cultuur en Welzijn
Afschrift :
Van : Het presidium
Datum : 21 april 2010
Onderwerp : Toekomst Onderzoeksbureau Cultuur, Welzijn en Zorg

---

Aanleiding

In de vergadering van de statencommissie CW van 10 maart 2010 is afgesproken om een opdracht te formuleren over de toekomst van het onderzoeksbureau Cultuur, Welzijn en Zorg (CWZ). Bedoeling is dat de klankbordgroep, bestaande uit zes leden uit de commissie CW¹, met deze opdracht aan de slag gaat. In deze notitie staat een kort overzicht van het ontstaan en functioneren van dit bureau, aangevuld met recente ontwikkelingen en uitmondend in een concept-opdracht.

Ontstaan

Op 19 juni 2002 besloten PS tot instelling van een eigen intern onderzoeksbureau. Uitgangspunt was het verrichten van onafhankelijk onderzoek op de genoemde gebieden, toegespitst op het doen van marktverkenningen, beleidsonderzoeken en beleidsevaluaties.

Op 19 maart 2003 besloten PS het bureau nader te positioneren, uitgaande van de wenselijkheid tot onafhankelijk onderzoek. Om deze onafhankelijkheid te waarborgen is toen een bestuurscommissie ingesteld met als juridische grondslag artikel 81 van de Provinciewet. In de toen vastgestelde verordening is geregeld dat deze commissie bestaat uit tenminste drie en ten hoogste vijf leden, deskundig op het taakveld van de commissie. De leden worden benoemd door PS maar vanwege de gewenste onafhankelijkheid kunnen PS-leden geen lid van de commissie zijn.

PS stellen wel de thema's vast waarvoor onderzoek nodig is, dit aan de hand van een jaarlijks onderzoeksprogramma. Bij de instelling is tevens afgesproken dat de commissie ook onderzoek verricht voor de bestuurstaak van GS. Daarom worden ook GS betrokken bij de opstelling van het onderzoeksprogramma.

Een onderzoeksbureau ondersteunt de commissie bij de uitvoering van onderzoek. Dit bureau is organiek ondergebracht bij de provinciale ambtelijke organisatie en heeft een formatie van 5 fte.

Evaluatie, commissie Pannekoek

Bij de start is afgesproken dat de staten twee jaar na de start van het bureau de positionering en de beleidsvelden evalueren. De Statencommissie CW besluit op 22 maart 2006 hiervoor een aparte commissie uit haar midden in het leven te roepen: de commissie Pannekoek. Aan dit besluit ligt een discussiestuk van de Bestuurscommissie OCWZ ten grondslag. De bestuurscommissie benadrukt het kunnen functioneren vanuit de volgende criteria:

- Onafhankelijkheid
- Kwaliteit
- Beleidsrelevantie
- Continuïteit

Kort daarna, op 12 april 2006, reageert het college van GS op dit discussiestuk. Het college vindt een eigen onderzoeksbureau voor PS niet nodig en pleit voor het onderbrengen daarvan in de provinciale organisatie. Als dat gebeurt ziet het college ruimte voor uitbreiding van de beleidsvelden, anders niet.

---

¹ Op dit moment zijn dat de leden Baltés, Beerda, Mastwijk, Smith (toegevoegd lid), Stijkel en Vester. Er is op dit moment geen voorzitter; voor deze opdracht is mevrouw Smith aangewezen als voorzitter.

De commissie Pannekoek brengt haar bevindingen, conclusies en aanbevelingen uit in de vergadering van de Statencommissie CW van 24 mei 2006. De belangrijkste aanbevelingen (samengevat):

- Positionering bureau niet wijzigen (formeel werkgeverschap onder GS-organisatie; inhoudelijke begeleiding en aansturing door de bestuurscommissie).
- Opdrachtgeverschap beleggen bij PS en GS op basis van een gezamenlijk meerjarenprogramma en de overblijvende onderzoekscapaciteit pondsgewijs te verdelen tussen PS en GS.
- Instelling van een klankbordgroep vanuit PS, dit om het opdrachtgeverschap van PS te verduidelijken.
- Omvang onderzoeksbureau niet wijzigen; onderzoeksterrein voorlopig beperken tot CWZ.

Wijziging verordening

De Statencommissie CW schaart zich unaniem achter deze aanbevelingen en besluit tot een vervolg van de werkzaamheden van de Commissie Pannekoek, leidend tot een wijziging van de verordening, waarover PS op 4 oktober 2006 beslissen.

De genoemde onderzoeksprogrammering wordt hierin uitgewerkt. Eens per 4 jaar, 1 jaar na het aantreden van PS, biedt de Bestuurscommissie het gezamenlijke meerjarenprogramma aan GS en PS ter vaststelling aan, met een evaluatiemoment na 2 jaar. Jaarlijks voor 1 januari doet de Bestuurscommissie aan GS en PS een voorstel tot invulling van het flexibele deel.

De Klankbordgroep wordt ook geregeld en bestaat uit leden van de Statencommissie CW: 1 lid uit elke fractie van 3 of meer leden. De taak van de klankbordgroep is het formuleren van onderzoeksvragen voor het onderzoeksprogramma en de begeleiding van lopende onderzoeken.

De taken van de Bestuurscommissie zijn als volgt omschreven (samengevat)

- Verantwoordelijk voor de uitvoering van beleidsgericht onderzoek
- Bewaken van de kwaliteit van het onderzoek, in het bijzonder wat betreft de objectiviteit en de beleids- en maatschappelijke relevantie
- Verantwoordelijk voor de inhoud en de wetenschappelijke kwaliteit van de producten van het onderzoeksbureau

De positionering van het onderzoeksbureau verandert niet; in de verordening is geregeld dat het bureau organisatorisch deel uit maakt van de ambtelijke organisatie van GS.

Huidige situatie

Het besluit van PS van 4 oktober 2006 is nog steeds de juridische grondslag van het onderzoeksbureau.

Het feitelijke functioneren vindt plaats op basis van door PS vastgestelde onderzoeksprogramma's: op 17 december 2008 hebben PS de onderzoekslijnen 2009-2012 vastgesteld en op 16 december 2009 is het onderzoeksprogramma voor 2010 vastgesteld.

PNS

Intussen is de omgeving rond het onderzoeksbureau gewijzigd. Op 17 februari 2010 besluiten PS in te stemmen met het rapport Provincie Nieuwe Stijl (PNS): een nieuwe visie op positie, rollen en taken van de provincie.

De koerswijziging in taken betekent binnen het programma 'Samenleving met samenhang' een focus op culturele infrastructuur en monumentenzorg en afbouw van de provinciale taken in het sociale domein. Voor het sociale domein geldt dat huidige taken veelal aan gemeenten en instellingen worden overgedragen. Cultuur betreft een kerntaak, maar dat wil niet zeggen dat het huidige gevoerde cultuurbeleid één-op-één op kan gaan in de uitwerking van PNS. Punt van aandacht betreft de jeugdzorg, in de visie van de provincie blijft deze taak ongewijzigd.

De provincie houdt op basis van PNS zowel op het culturele als sociale domein een signaleringsfunctie met betrekking tot gewenste ontwikkelingen binnen deze domeinen. De provincie volgt ontwikkelingen en kan vanuit haar eigen visie en doelen indien nodig agendasettend optreden en een coördinerende rol spelen door gemeenten en andere betrokken partijen bijeen te brengen en het onderwerp te bespreken. Dit is iets wezenlijk anders dan zelf beleid ontwikkelen en uitvoeren. Wat betreft het onderzoeksbureau stopt het college van GS daarom met de beleidsonderzoeken op de domeinen welzijn en zorg, aangezien deze niet meer passen bij de Provincie Nieuwe Stijl. Blijft over het beleidsveld cultuur. In het verlengde hiervan kan eenzelfde discussie gestart worden over de onderzoeken die PS op deze domeinen laat uitvoeren²

PS hebben het voorstel van GS en daarmee het rapport in hun vergadering van 17 februari geamendeerd. Op basis van dit amendement (bijlage 1 bij deze notitie) handhaaft de provincie een taak in het sociale domein. Deze taakinvulling betekent dat de provincie haar beleidsmatige rol (het signaleren, monitoren en vraaggericht stimuleren) handhaaft op de terreinen:

- Onderwijskansenbeleid
- Aansluiting jeugdzorg op de preventieve programma's
- Sociaal-economische ontwikkeling platteland (vitaal platteland en de daaraan gekoppelde elementen wonen en zorg)
- Zorgbelang op een noordelijke schaal
- Steunfunctietaken voor zover sprake is van provinciale of regionale problematiek.

Bezuinigingen

Na de vergadering van de commissie CW van 10 maart 2010 hebben GS bij brief van 31 maart 2010 een pakket bezuinigingsmaatregelen aangekondigd voor de periode 2010-2013 van € 27,6 miljoen (2013). Op bladzijde 7 van deze brief stellen GS voor 'het externe onderzoeksbudget van het Onderzoeksbureau Cultuur, Welzijn en Zorg in een aantal jaren geheel af te bouwen'. In de begroting 2010 is dit budget geraamd op € 154.000.

Dit voorstel plaatst de discussie over de toekomst van het onderzoeksbureau in een nieuw daglicht. Als PS dit voorstel overnemen resteert alleen nog de onderzoekscapaciteit van het bureau zelf, waarbij dan voor aanvullend extern onderzoek per opdracht een budget geregeld zou moeten worden. Het ligt voor de hand de voorgenomen bezuiniging ook in de vraagstelling aan de klankbordgroep te betrekken.

Rekenkamer

Bij het nadenken over de toekomst van het Onderzoeksbureau moet ook nog worden gewezen op de Noordelijke Rekenkamer. De Rekenkamer doet onderzoek in het kader van de controleerende taak van PS en dit orgaan richt zich met name op de vraag naar de effectiviteit van uitgevoerd beleid. De nadruk in het functioneren van het Onderzoeksbureau is daardoor vooral komen te liggen op onderzoek ten behoeve van de beleidsontwikkeling en wat PS betreft dus vooral op hun kaderstellende taak, wat niet wegneemt dat het Onderzoeksbureau nog wel beleidsevaluaties uitvoert. De Rekenkamer bepaalt haar eigen onderzoeksprogramma; het Onderzoeksbureau doet onderzoek in opdracht van PS en GS.

Opdracht klankbordgroep

Terugkerend naar de vraag uit de Aanleiding en doorgaand op optie 2 hierboven volgt hier een voorzet voor een opdrachtformulering aan de klankbordgroep. De drie vragen hieronder moeten in onderlinge samenhang worden beantwoord.

---

² Zie verder de bladzijden 24 t/m 26 van het rapport PNS, waarvan bovenstaande tekst een samenvatting is

1. Welke gevolgen verbindt u aan het besluit van provinciale staten van 17 februari 2010 over PNS wat betreft de functie van het Onderzoeksbureau CWZ en aan het voorstel van GS om het externe onderzoeksbudget van dit bureau in een aantal jaren af te bouwen.
2. Hoe beoordeelt u in dat kader het perspectief van een eigen provinciaal onderzoeksbureau,
3. Ziet u, afhankelijk van uw antwoord op de voorgaande vragen, aanleiding om de beleidsvelden van het onderzoeksbureau uit te breiden en zo ja, met welke³.

De klankbordgroep brengt uiterlijk 1 oktober 2010 haar rapport uit.

Bij het uitvoeren van de opdracht pleegt de Klankbordgroep in ieder geval overleg met (een vertegenwoordiging van) de Bestuurscommissie en van het Onderzoeksbureau. Daarnaast kan de Klankbordgroep ook met andere (externe) personen/instellingen overleg plegen zoals bijvoorbeeld Stamm CMO.

Afhankelijk van het antwoord op deze 3 vragen is een volgende stap in het proces de vraag of de positionering van het onderzoeksbureau eventueel aangepast moet worden.

Voorstel

Deze notitie is vastgesteld in de vergadering van het presidium van 19 april 2010.

Het voorstel aan de statencommissie CW is om in te stemmen met de hierboven geformuleerde opdracht (vragen 1 t/m 3) aan de klankbordgroep.

Presidium/19 april 2010.

---

³ Ook bij eerdere onderzoeken was in een enkel geval sprake van raakvlakken met het omgevingsbeleid. Mogelijk vergt het antwoord op deze vraag een bredere beschouwing dan alleen vanuit uit de Statencommissie CW

PvdA

ChristenUnie

PROVINCIALE STATEN VAN DRENTHE;

in vergadering bijeen op woensdag 17 februari 2010;

Gelezen statenstuk 2010-417 (HERZIEN) inzake de voorstellen over Provincie Drenthe Nieuwe Stijl, gelezen en gehoord de inspraakreacties en de reactie van GS daarop,

OVERWEGENDE,

dat de hoofdlijnen en uitgangspunten uit de Visie Provincie Drenthe Nieuw Stijl worden onderschreven;

dat de provincie bij de nieuwe invulling van haar rol en taken hiernaast ook een taak heeft te vervullen in het sociale domein;

dat het rapport "Amen is geen Amsterdam" en het daarin geformuleerde toetsingskader uitgangspunt blijft;

BESLUITEN:

1. Het onder I. geformuleerde ontwerpbesluit als volgt te herformuleren:
  - A. De Visie Provincie Drenthe Nieuwe Stijl (d.d. 23 september 2009, kenmerk 4.1/2009010992) als uitgangspunt te hanteren voor de ontwikkeling naar een andere invulling van de rol en taken van de provincie Drenthe, met dien verstande dat hieraan wordt toegevoegd dat de provincie hiernaast ook een taak heeft te vervullen in het sociale domein;
  - B. Dat deze taakinfilling in het sociale domein ook betekent, dat de provincie haar beleidsmatige rol (het signaleren, monitoren en vraaggericht stimuleren) handhaaft op de terreinen:
    - onderwijskansenbeleid;

- aansluiting jeugdzorg op de preventieve programma's;
- sociaal-economische ontwikkeling platteland; (vitaal platteland en de daaraan gekoppelde elementen wonen en zorg);
- zorgbelang op een noordelijke schaal;
- steunfunctietaken voor zover sprake is van provinciale of regionale problematiek, een en ander nader te bepalen na overleg met de VDG;

C. Dat voor de resterende taken c.q. terreinen moet worden gezorgd voor een 'zachte landing', dat wil zeggen een bij die taak c.q. terrein passende overgangstermijn, met als uitgangspunt een termijn van maximaal 2 jaar;

D. Dat de provincie op de terreinen onder B. genoemd ook na 2013 provinciaal structureel budget reserveert.

E. Dat het bovenstaande onder D. jaarlijks in de begrotingscyclus inhoudelijk en financieel wordt afgewogen en geconcretiseerd, na overleg met de betrokken instellingen en aan de hand van tussentijdse rapportages.

2. In het onder III. geformuleerde ontwerpbesluit de woorden "het vastgestelde rapport Visie..." te vervangen door: "De aldus onder I. aangevulde Visie...."

TOELICHTING:

De bovenstaande aanvullingen A t/m E op de Visie Provincie Drenthe Nieuwe Stijl laten uiteraard onverlet de wettelijke taken van de provincie in het sociale domein, zoals de Jeugdzorg en steunfunctie WMO. Het betreft nadrukkelijk aanvullingen op de Visie PNS, hetgeen betekent dat de al in de Visie opgenomen rollen en taken van de provincie overeind blijven.

Namens de fracties van

PvdA

E. Veenstra

VVD

H. van de Boer

ChristenUnie

A. Wendt

GroenLinks

J. Langenkamp

The image shows four handwritten signatures in blue ink, each corresponding to a name listed to the left. The signatures are: E. Veenstra (top), H. van de Boer (second), A. Wendt (third), and J. Langenkamp (bottom). The signatures are written over a horizontal line.